

Universitat
de les Illes Balears

LA MEDITERRÀNIA OCCIDENTAL

**Una regió d'adversitats meteorològiques
i punt calent del canvi climàtic**

Romu Romero

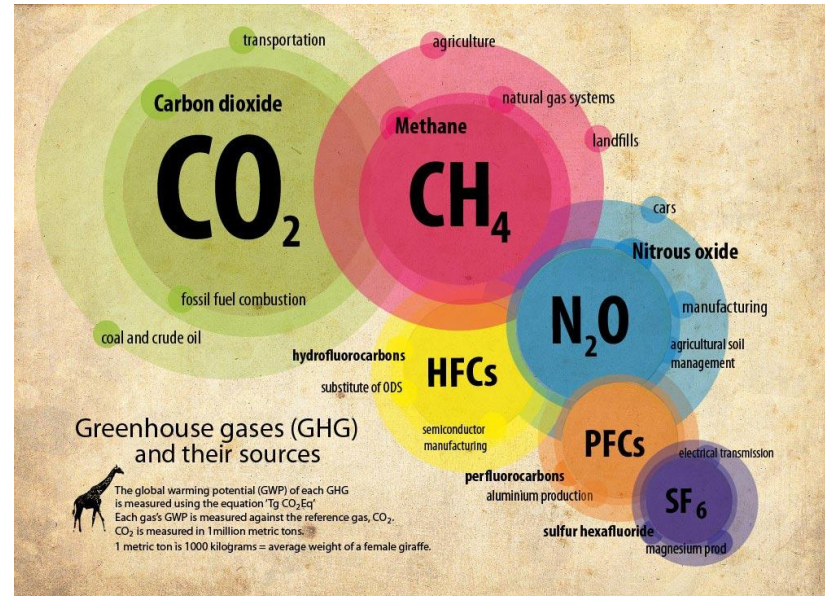
COMPROMÍS DE LA UIB

- >>> Entitat observadora de la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (CMNUCC)
- >>> Creació del LINCC UIB: Difusió, Docència, Recerca i Transferència. Pont amb els sectors públics i privats per a un futur més sostenible de la nostra societat
- >>> IPCC: La regió mediterrània, punt calent del planeta

¿Que es el Cambio Climático?

La Convención Marco de las Naciones Unidas sobre el Cambio Climático (CMNUCC) define el Cambio Climático como: “Un cambio del clima atribuido directa o indirectamente a la actividad humana que altera la composición de la atmósfera mundial y que se suma a la variabilidad natural del clima observada durante períodos de tiempo comparables”.

Universitat
de les Illes Balears

Laboratori Interdisciplinari
sobre Canvi Climàtic

Inici

Funció i objectius

Qui som

Recerca ▾

Docència

Conferències i Jornades ▾

Publicacions i recursos ▾

Contacte ▾

Estat del clima a les Illes Balears. Any 2020.

Agost Jansà Meteoròleg Grup de Meteorologia UIB - Departament de Física Membre del LINCC - UIB El LINCC UIB du a terme, d'una manera sistemàtica, la preparació i publicació de breus resums, anuals i...

Funció i objectius

Qui som

Recerca

Publicacions i recursos

Laboratori Interdisciplinari sobre Canvi Climàtic de la UIB (<http://lincc.uib.eu>)

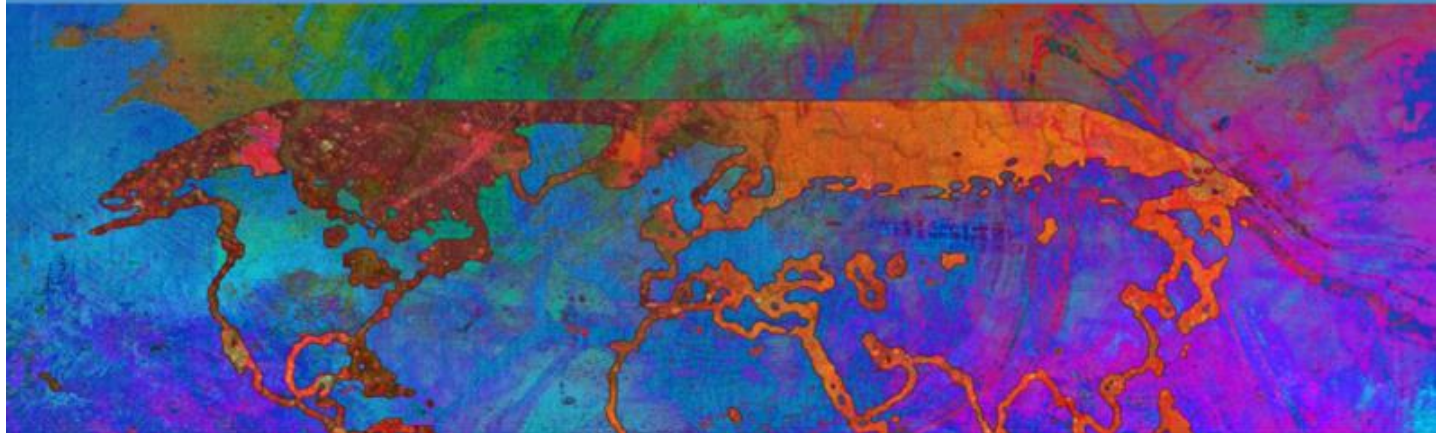
ipcc

INTERGOVERNMENTAL PANEL ON climate change

Climate Change 2021

The Physical Science Basis

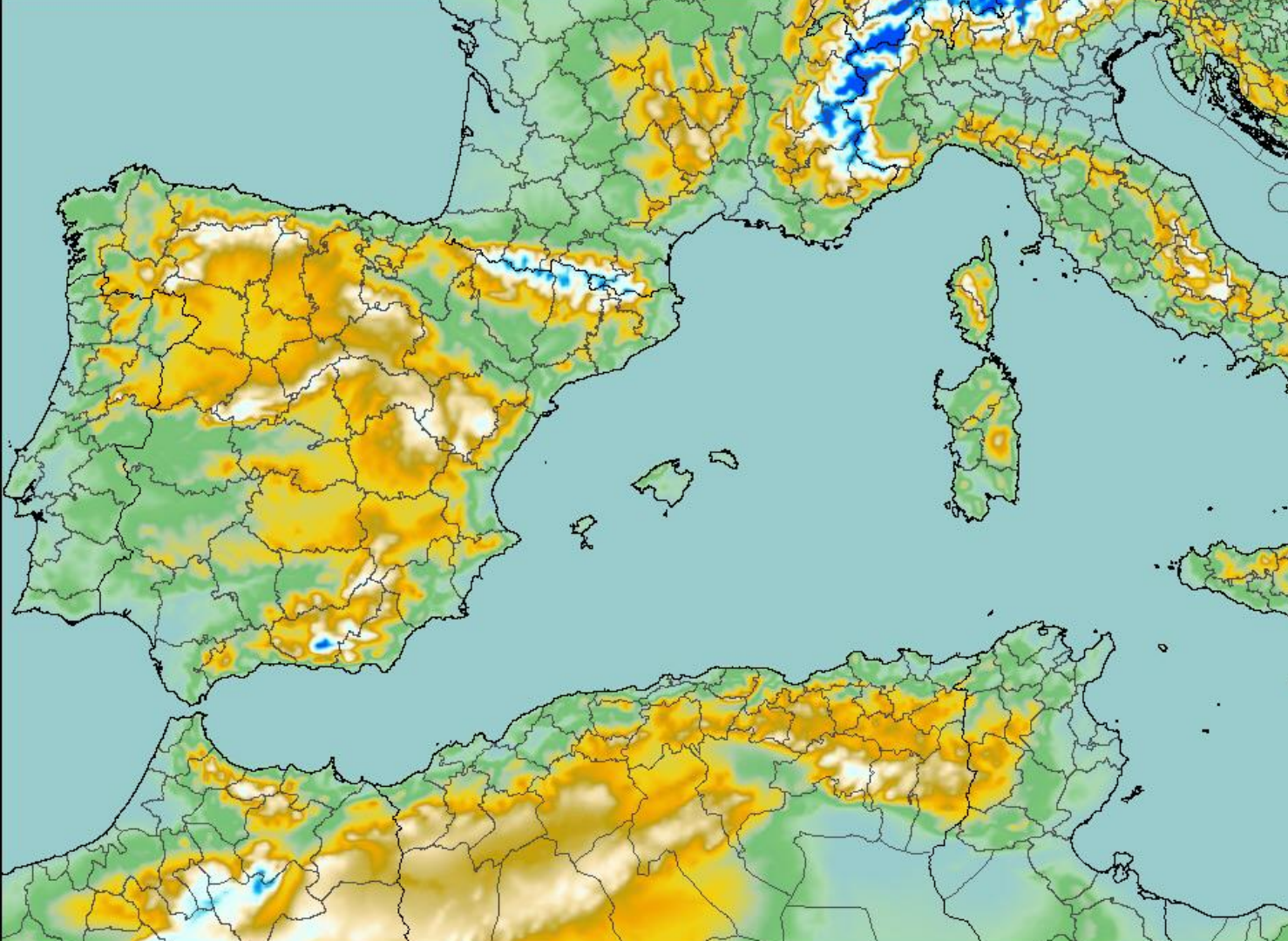
Summary for Policymakers

Darrer informe de
l'IPCC

FACTORS GEOGRÀFICS

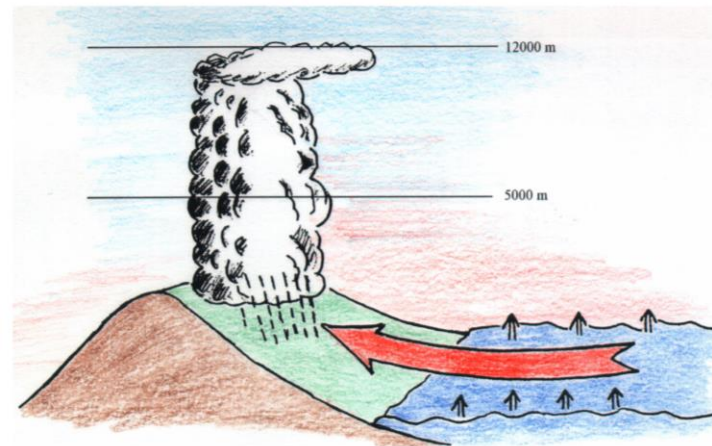
- >>> Conca quasi tancada envoltada per prominent orografia: forts pendents i ciclogènesi de sotavent
- >>> Massa d'aire mediterrània (càlida i humida en les capes més baixes): 2500 joules/gram condensat !!!
- >>> Latitud entre 35 i 45 graus i oceans/continents: clima mediterrani / contrasts entre masses d'aire

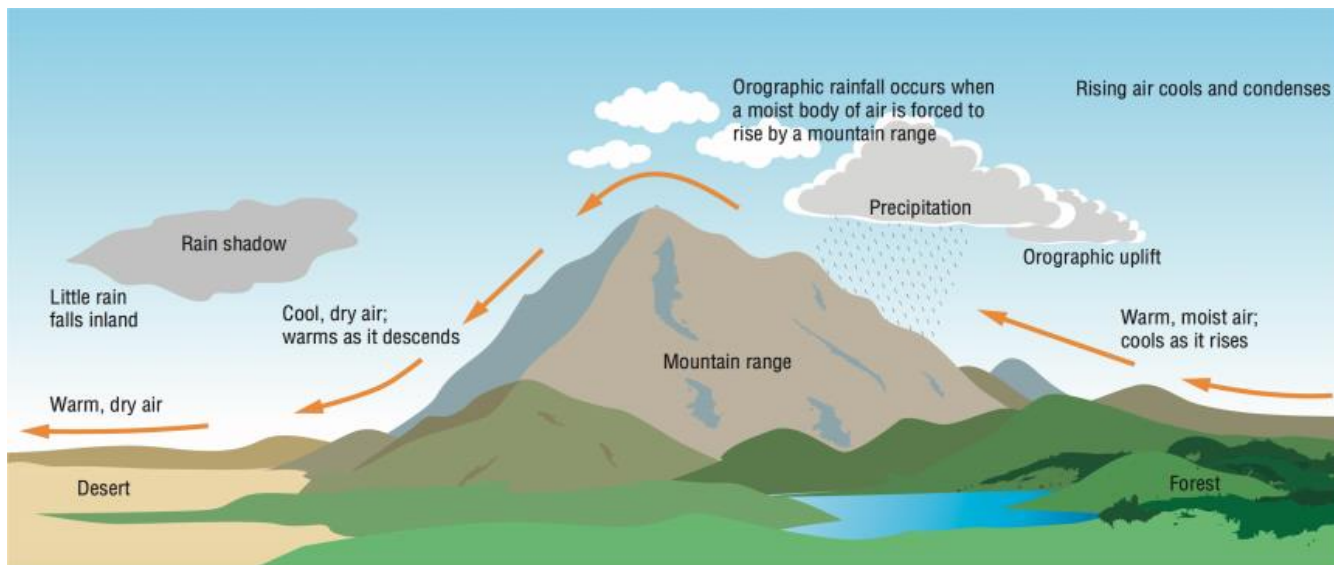
Mediterrània
Occidental

Forts
pendents

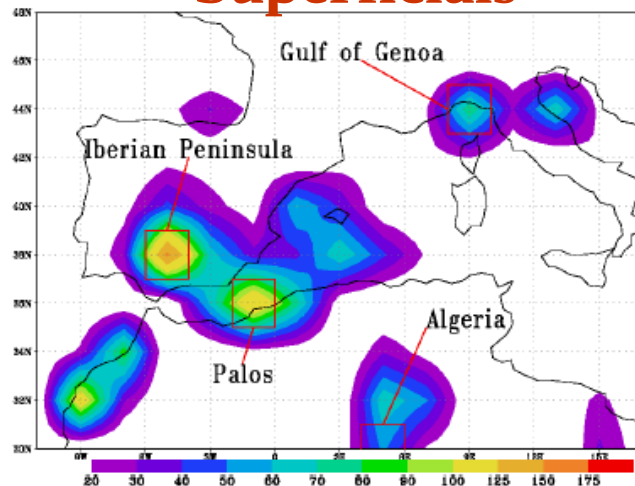

Massa d'aire
mediterrània

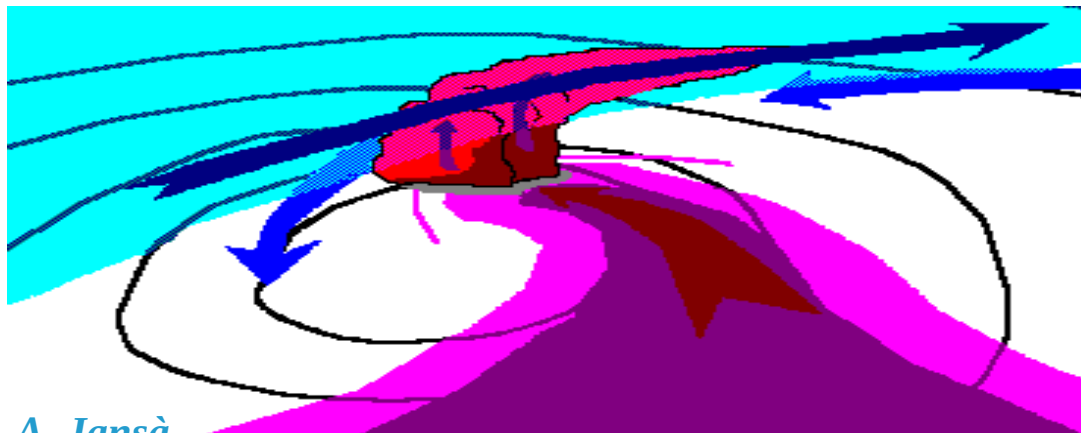
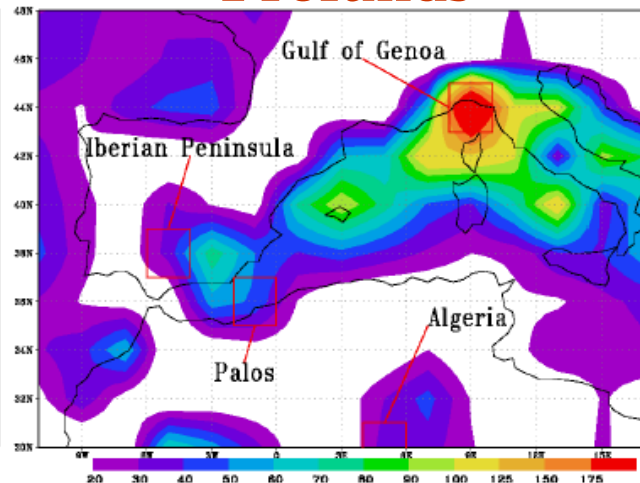

Superficials

Ciclogènesi de sotavent

Profunds

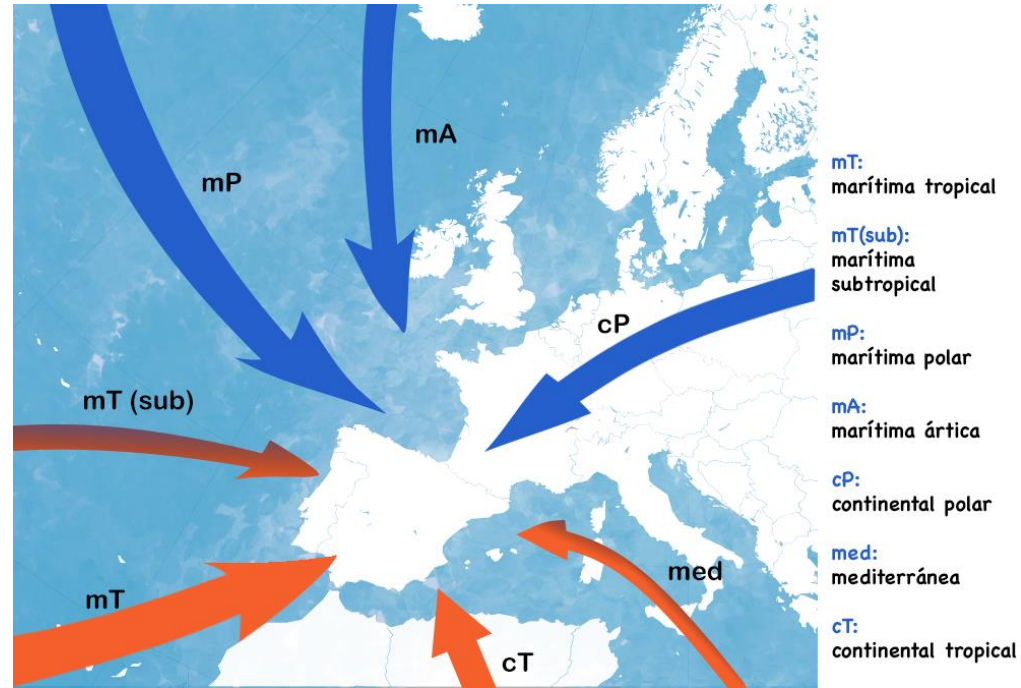
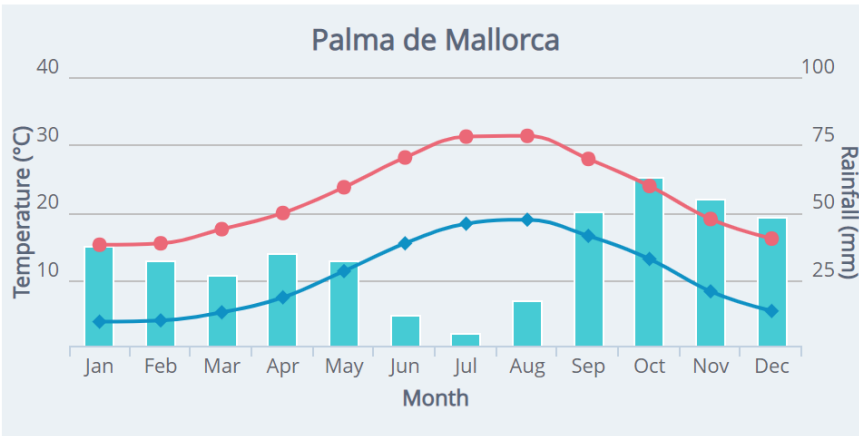

Paper del cicló

Clima mediterrani

Palma de Mallorca

Contrasts
entre masses d'aire

FENÒMENS EXTREMS

- >>> Còctel d'ingredients (major escala) i mecanisme d'iniciació: els fenòmens actuen restablint l'equilibri
- >>> Probalitat petita (però no nul·la !!!): comprensió, predicció i percepció del risc són complicades
- >>> Les circulacions responsables formen part d'un diagrama d'escales ... com més petites, més difícils !!!

Alguns exemples de fenòmens meteorològics extrems

Ingredients
i iniciació

Probabilitat
petita

Percepció
del risc

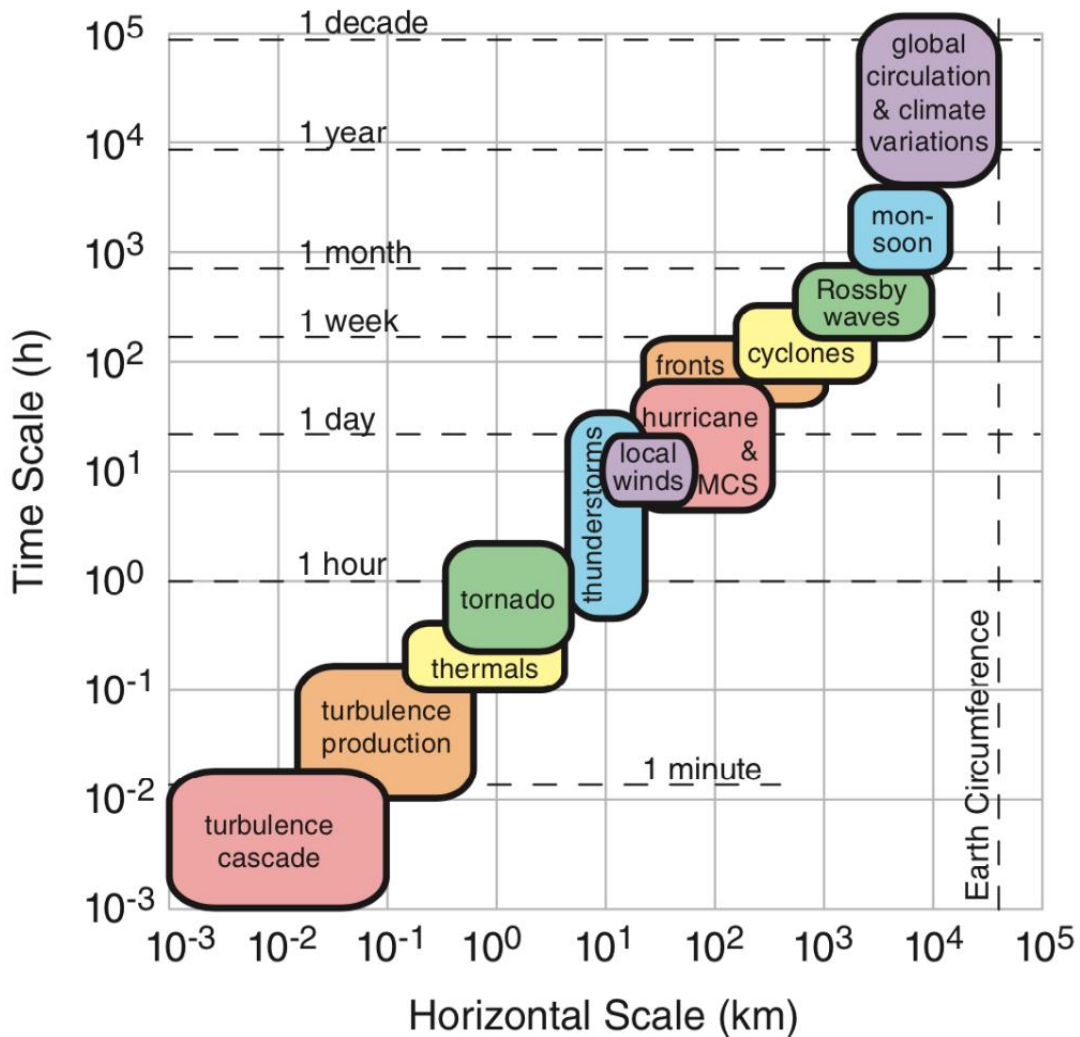

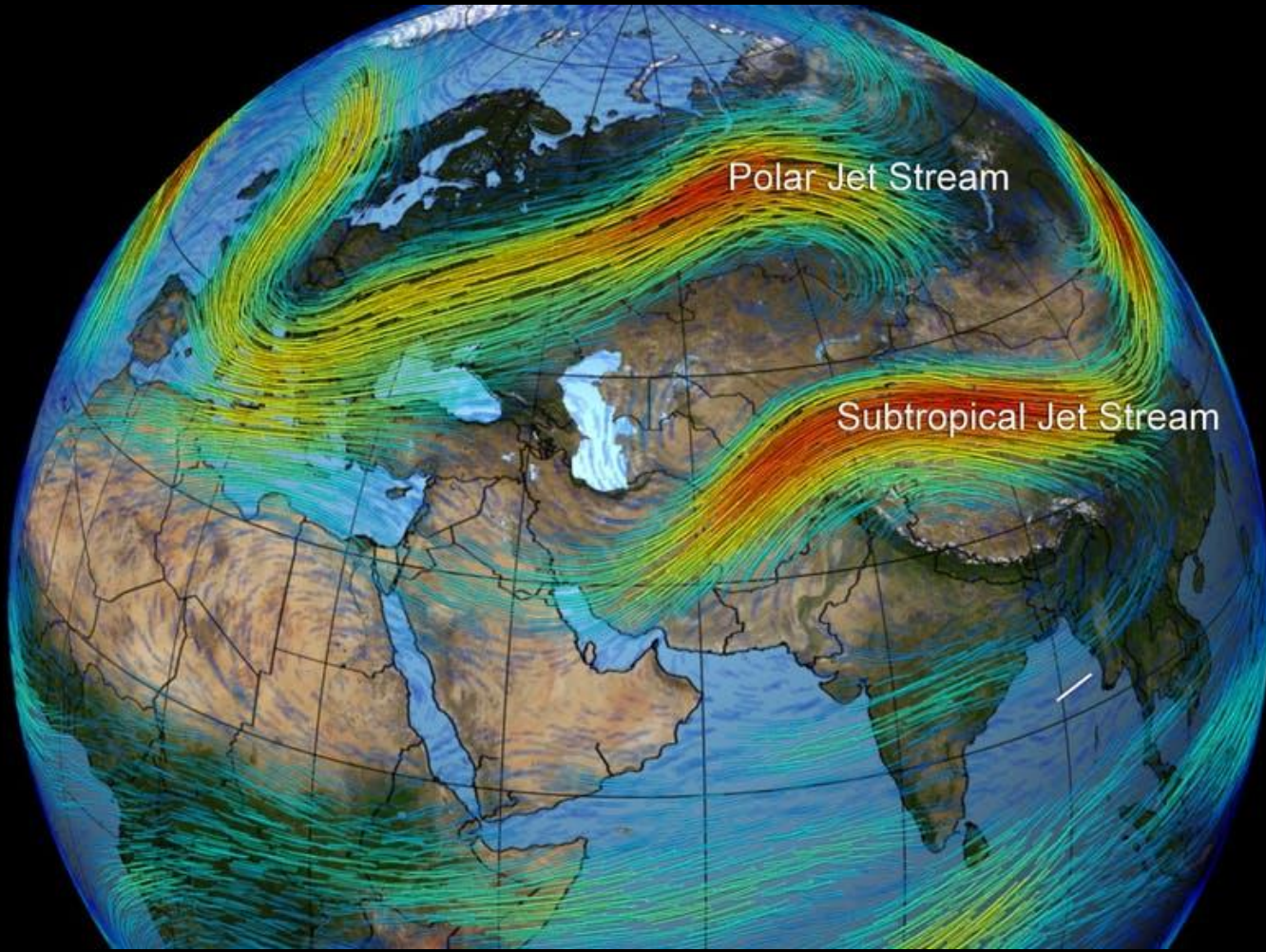
Diagrama d'escala

horitzontals i
temporals de les
circulacions
atmosfèriques

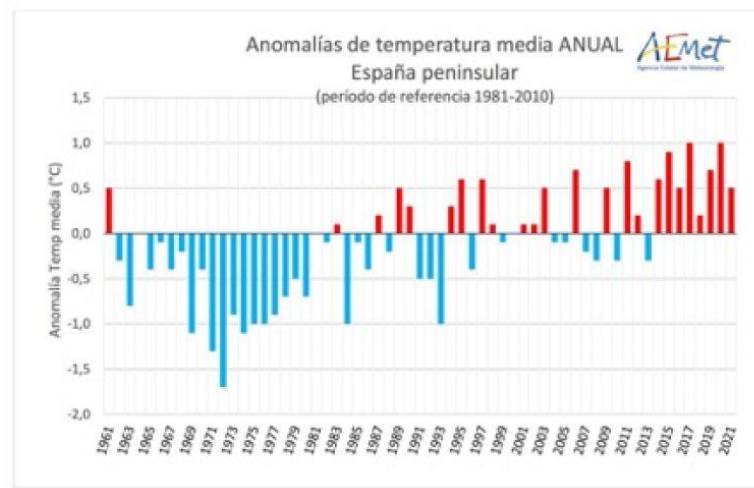
CORRENTS EN JET

- >>> Ondulació cap al nord (estiu): calor i sequeres
Ondulació cap al sud (hivern): fred i nevades
- >>> Predicció fàcil fins a 1-2 setmanes; Difícil poder anticipar prevalença de règim i tendència estacional
- >>> Canvi climàtic: Afebliment i migració cap al nord, majors ondulacions i escalfament masses d'aire

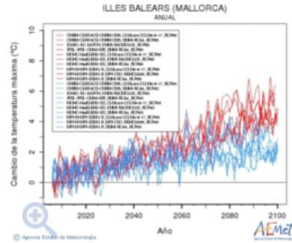
Corrents en jet amb les seves ondulacions característiques

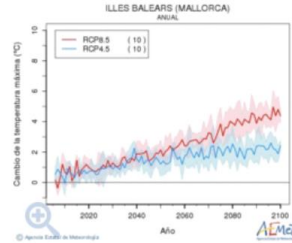
Temperatura

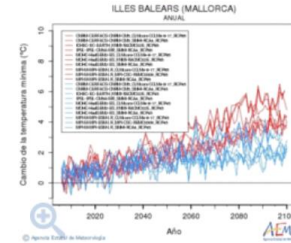
Cambio de la temperatura máxima

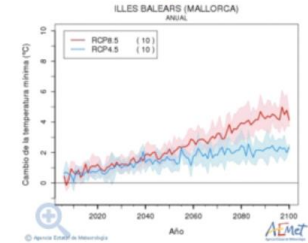
Cambio de la temperatura máxima

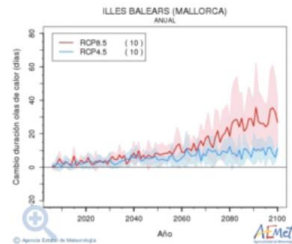
Cambio de la temperatura mínima

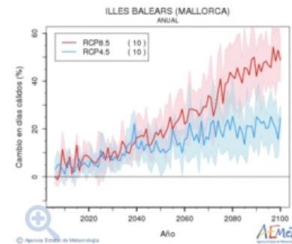
Cambio de la temperatura mínima

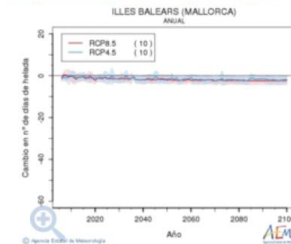
Cambio de duración olas de calor

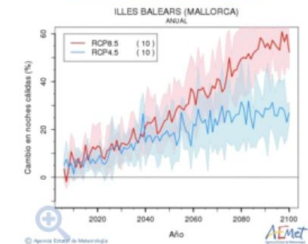
Cambio en días cálidos

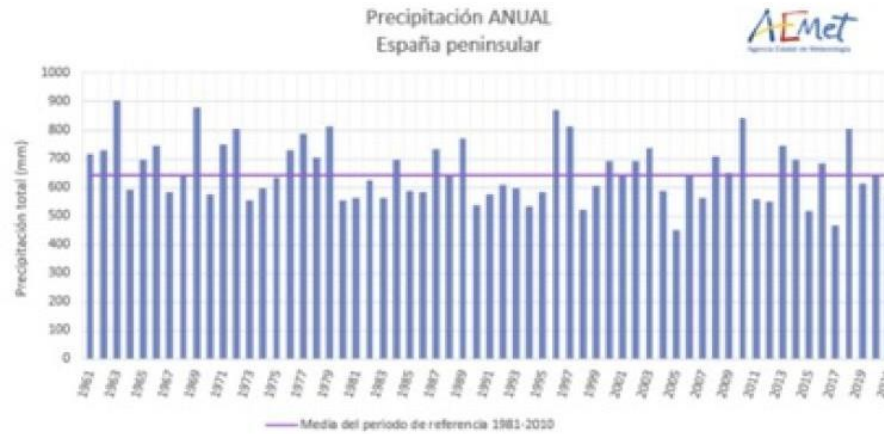
Cambio número de días de heladas

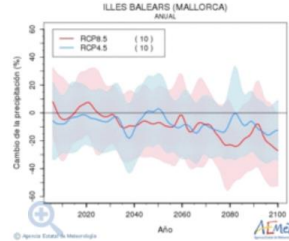
Cambio noches cálidas

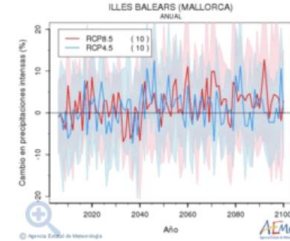
Precipitació

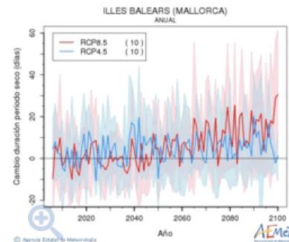
Cambio de la precipitación

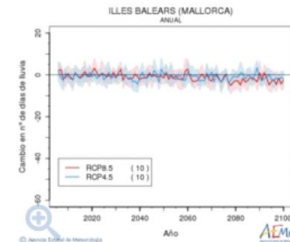
Cambio en precipitaciones intensas

Cambio duración periodos secos

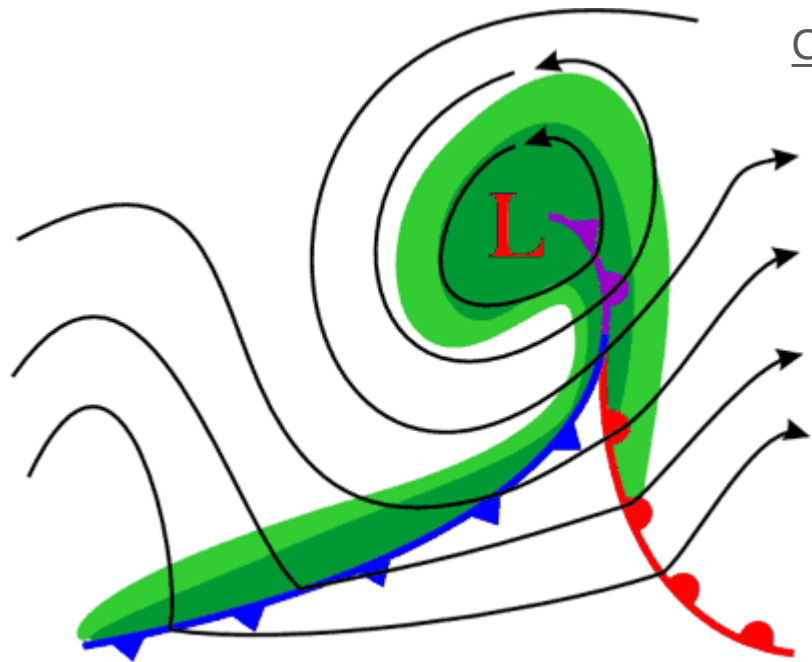
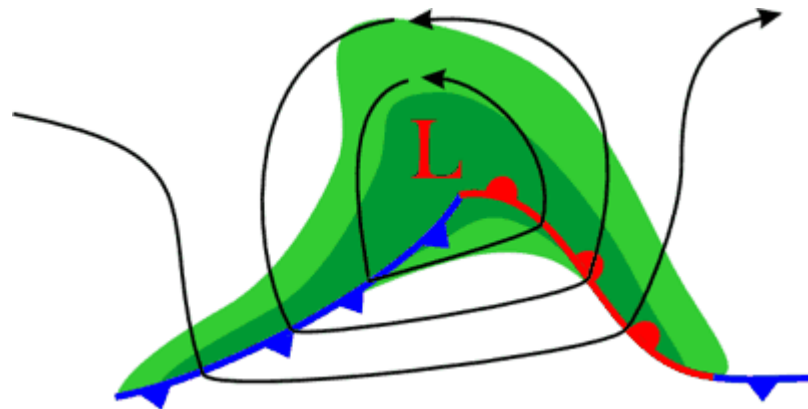
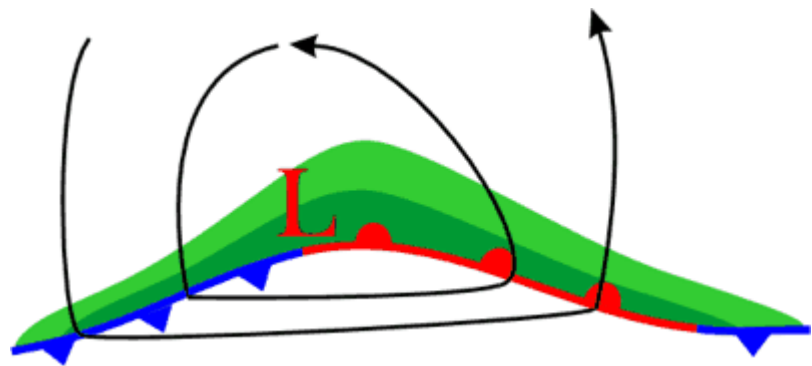

Cambio número de días de lluvia

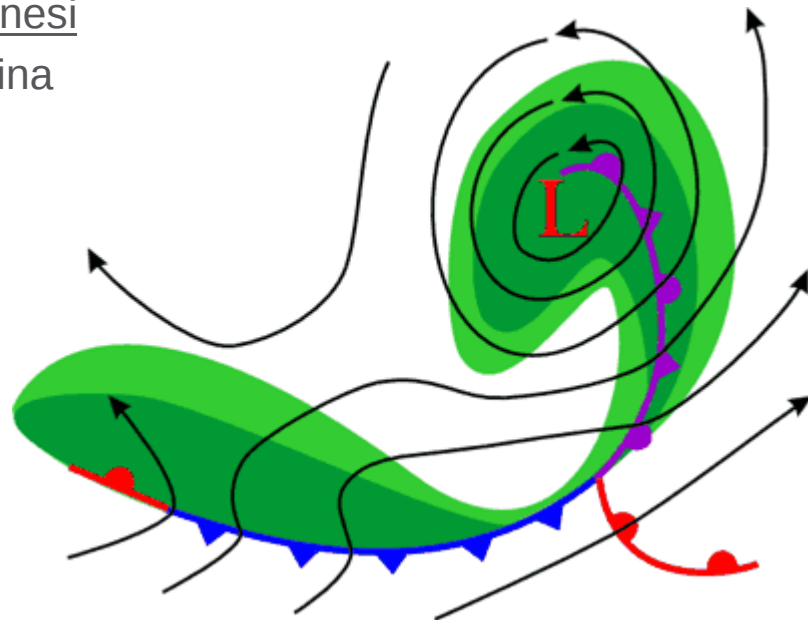

CICLONS MEDITERRANIS

- >>> Grandària de 1000 km i cicle de vida de 3-5 dies
Ciclogènesi ocasionalment molt intensa: vent fort
- >>> Prediccions útils amb hores o dies d'antelació; Una possible excepció són les “ciclogènesis explosives”
- >>> Canvi climàtic: Més situacions anticiclòniques però ciclons futurs més intensos i/o eficients

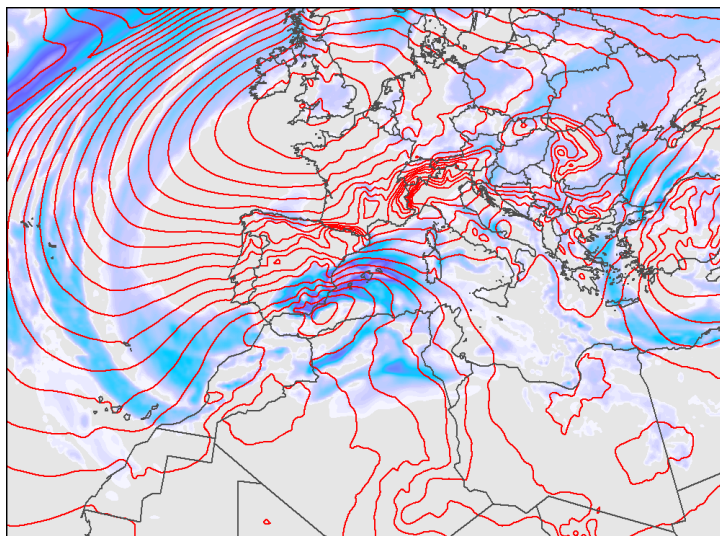
Ciclogènesi
baroclina

Borrasca Glòria
del 19-22 de
gener de 2020

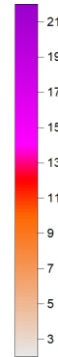

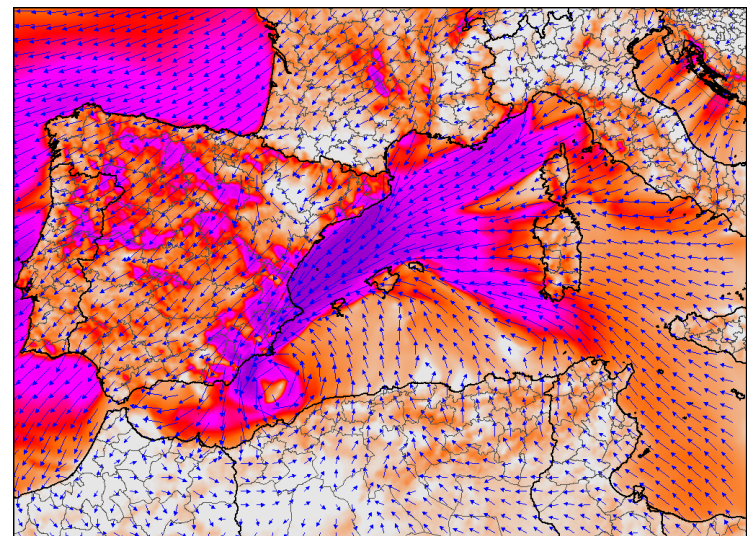
kg/m^2

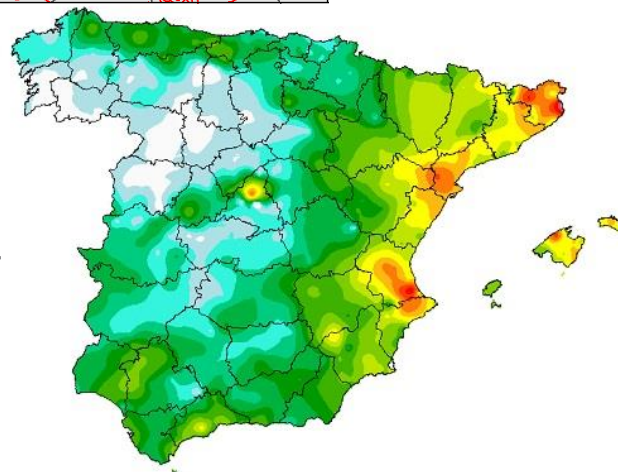
m/s

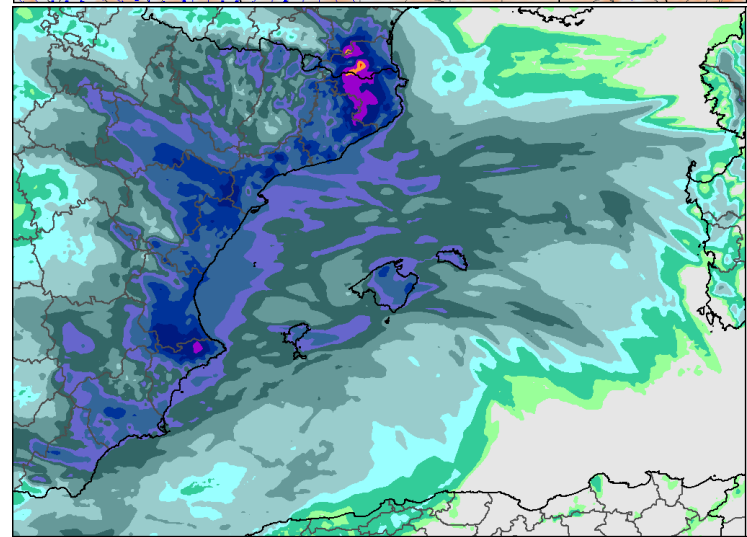
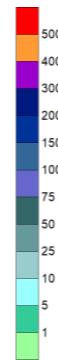
Prediccions

Observació

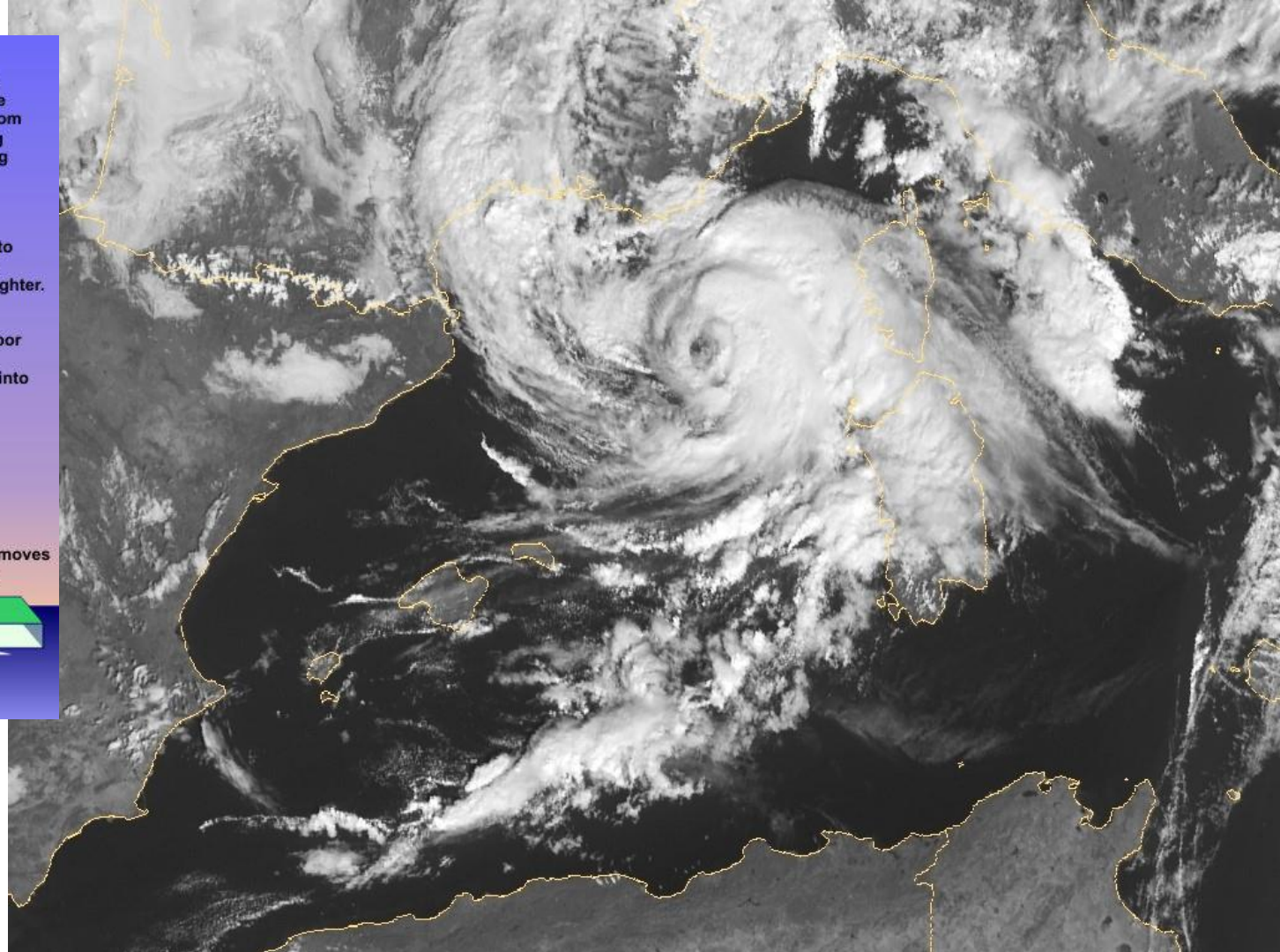
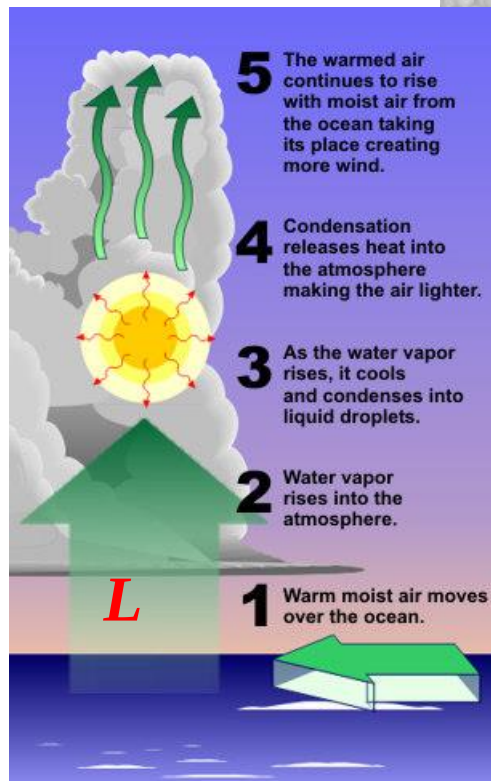

mm^2

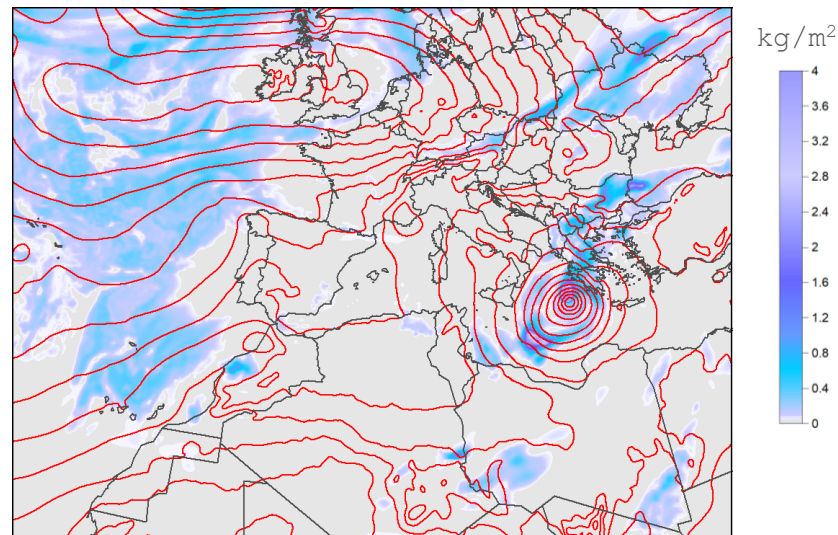
MEDICANS

- >>> Diàmetre de 200-300 km i 2-3 casos/any. Funcionen com autèntics “huracans” de la Mediterrània
- >>> Alguns medicans escapen a la perícia dels models de predicció: trajectòria e intensitat són crítiques
- >>> Canvi climàtic: Futur amb un 5-10 % menys de casos, però amb un major nombre de medicans violents

Medicà del 8 de
novembre de 2011

Medicà Zorbas (setembre 2018)

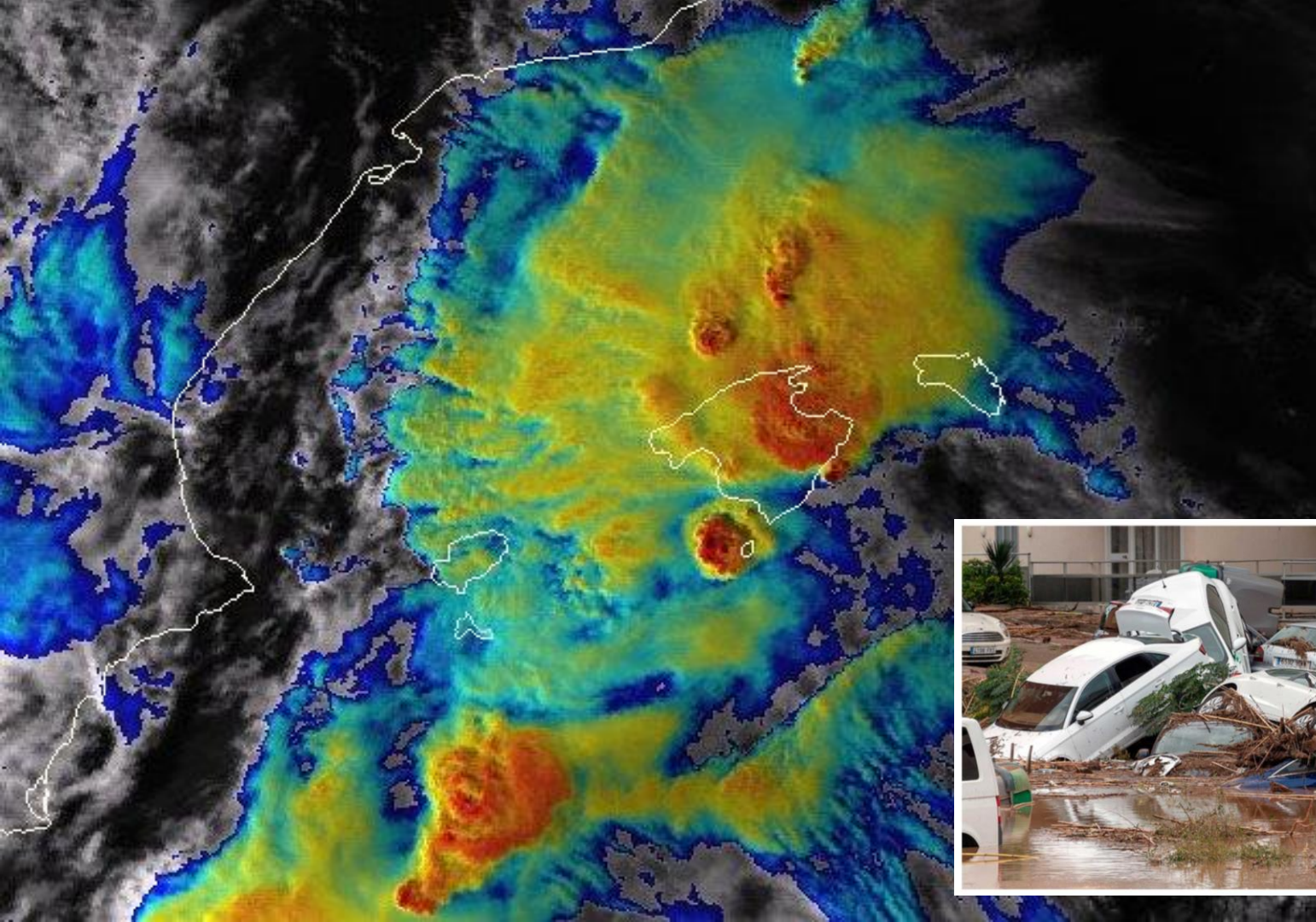

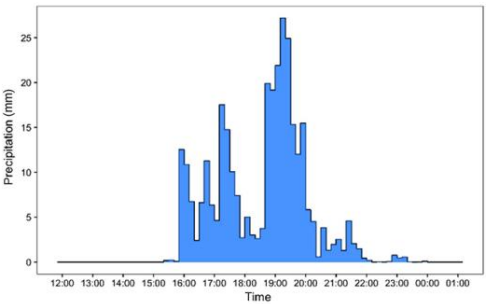
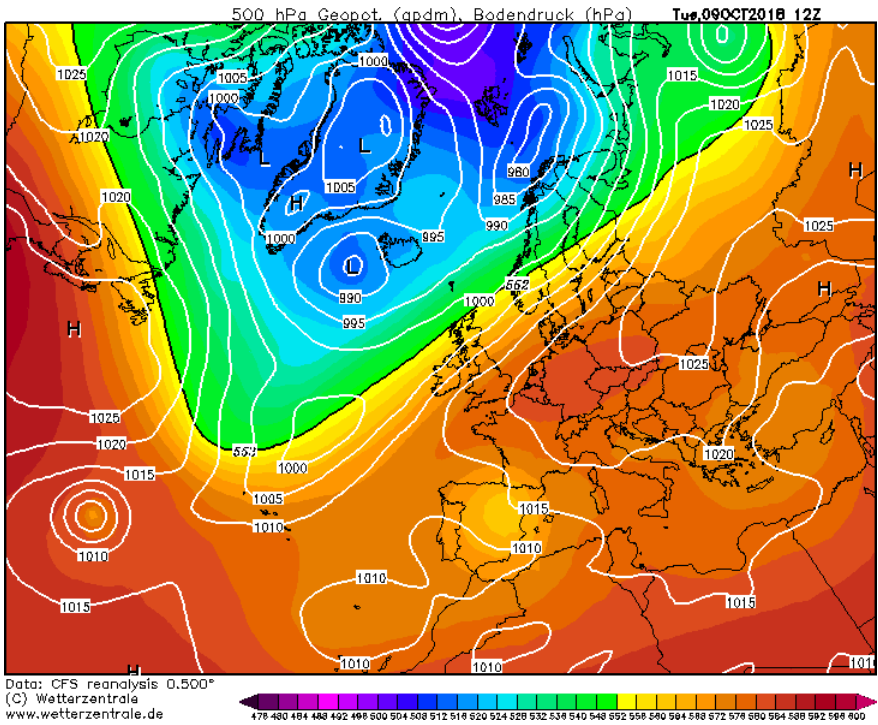
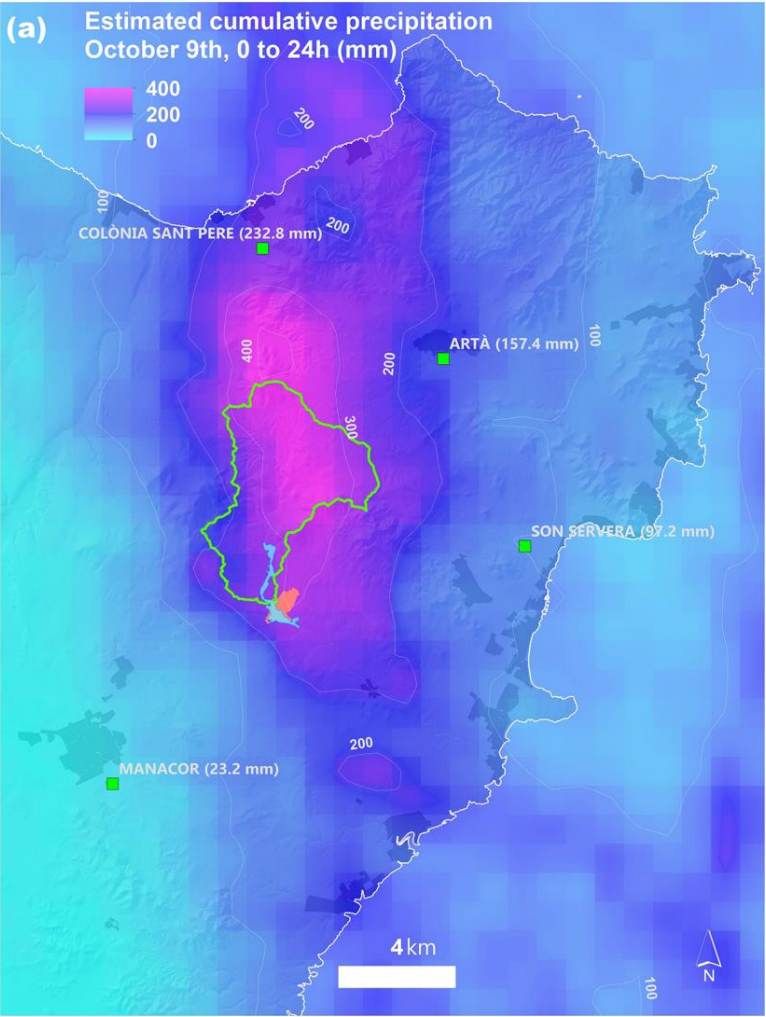
Predicció

PLUGES INTENSES

- >>> Associades a sistemes convectius (tamany < 100 km)
Incubadora ideal: Cicló mediterrani i sobretot DANA
- >>> Els ciclons i les DANAs (1000 km) es prediuen bé
Iniciació/detalls de la convecció més difícils (radar?)
- >>> Canvi climàtic: Major prevalença de bon temps, però
augment de precipitacions extremes diàries/horàries

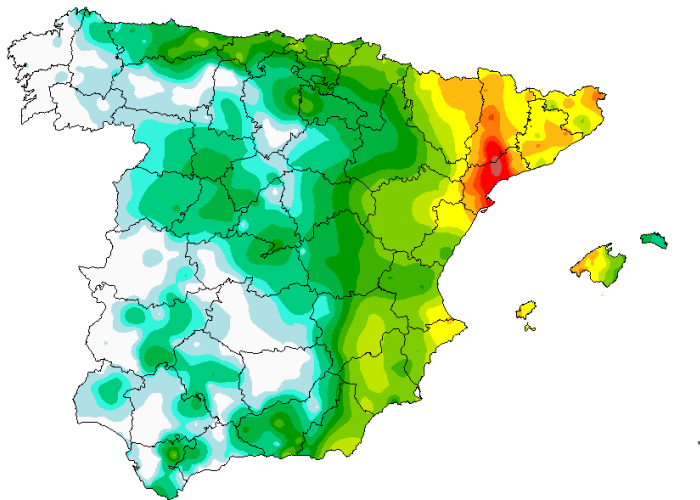
Sistemes
convectius
del 9 d'octubre
de 2018
(Sant Llorenç)

Sant Llorenç

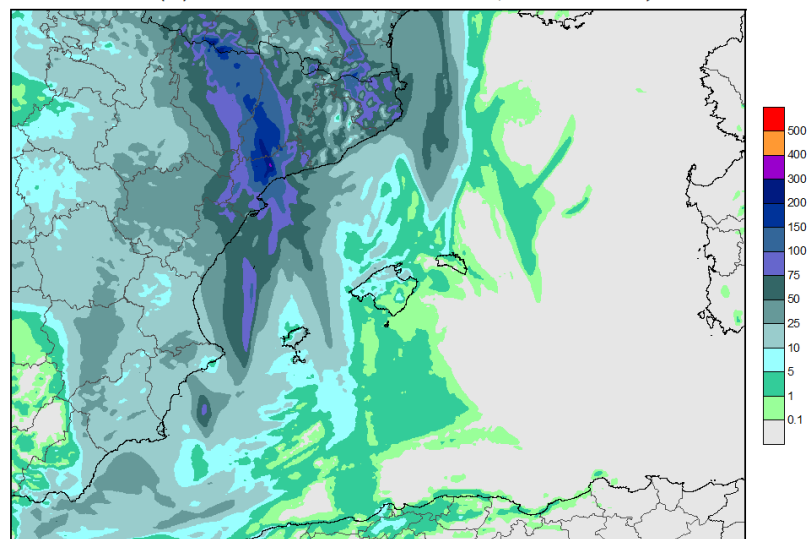
Inundacions Francolí (octubre 2019)

Predicció

TOTAL ACCUM PRECIP (mm)

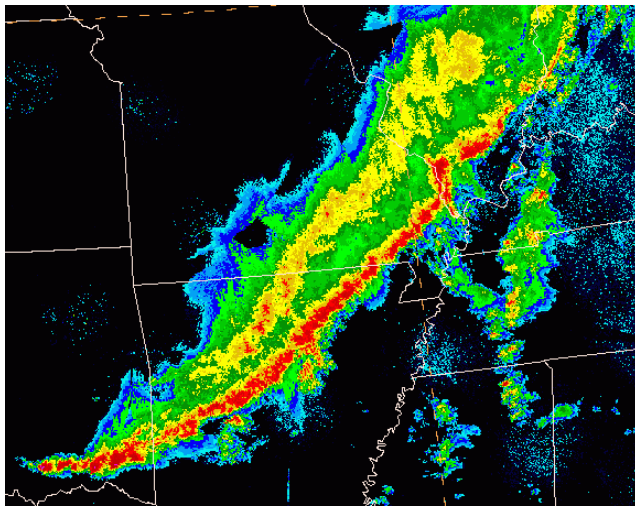
Forecast: 24:00h / Valid: 06:00z Wed, 23 Oct 2019

TEMPESTES VIOLENTES

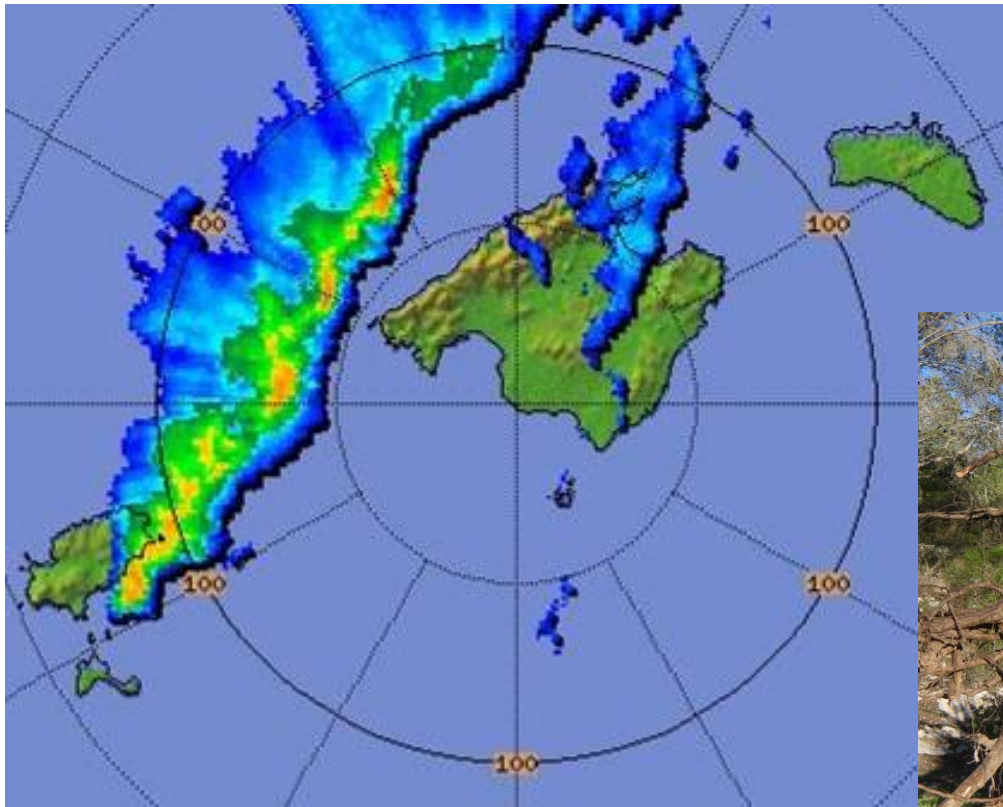
- >>> Tempestes uni- i multi- cel·lulars són perilloses, però ens referim a les línies de torbonada i supercèl·lules
- >>> Es formen dins ambients especials (p.e. cisallament) Dificultats de predicció tractant-se de convecció !!!
- >>> Canvi climàtic: Menys dies favorables, però quan es donin (p.e. incursió corrent en jet), més violentes

Línia de
torbonada

Supercèl·lula

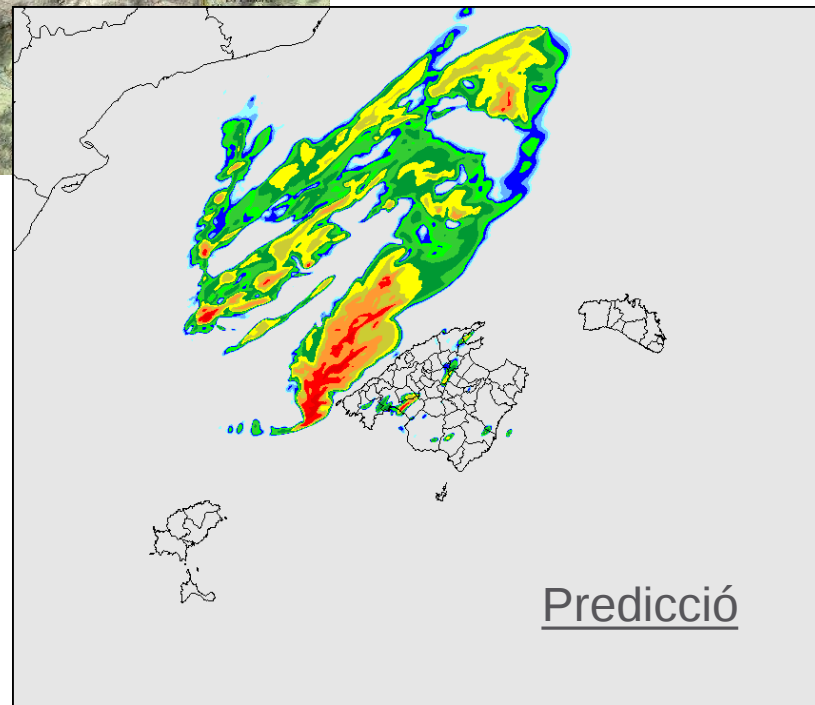
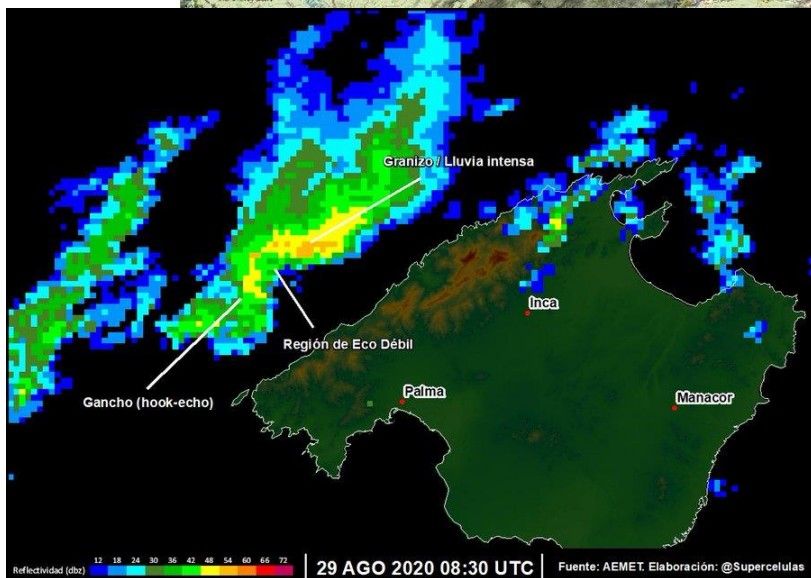
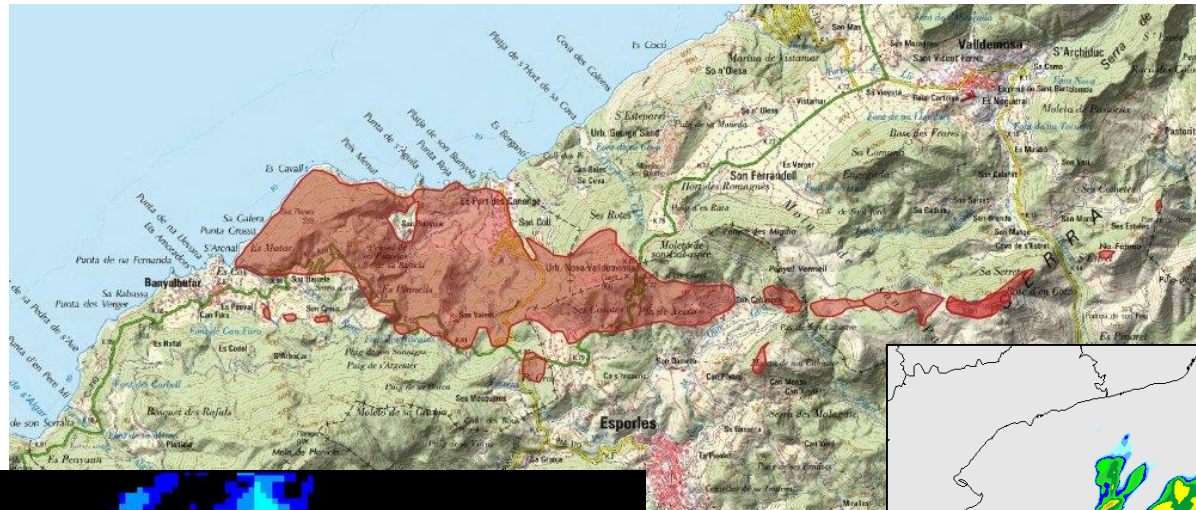

Línia de torbonada
del 29 d'octubre de 2013

Supercèl·lula Banyalbufar-Esporles (agost 2020)

Universitat
de les Illes Balears

MOLTES GRÀCIES
PER LA VOSTRA ATENCIÓ !!!

Preguntes / Comentaris ???

http://meteorologia.uib.eu/ROMU/curriculum/inaugural_uib_21/Mediterrani_adversitats_CC.pdf